

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való, 2013. augusztus 1. utáni alkalmazásáról („A Bankokról szóló közlemény”)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2013/C 216/01)

1. BEVEZETÉS

1. A pénzügyi válság kezdete óta a Bizottság hat közleményt fogadott el (a továbbiakban: válsággal kapcsolatos közlemények) ⁽¹⁾. Ezek a közlemények részletes iránymutatást tartalmaztak a válság idején a pénzügyi szektor számára az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó feltételekkel kapcsolatban.
2. A válsággal kapcsolatos közlemények a pénzügyi stabilitás érdekében átfogó keretet teremtettek a pénzügyi szektor támogatására irányuló összehangolt fellépésre, miközben minimalizálják a bankok és a tagállamok közötti verseny torzulását az egységes piacon. E közlemények meghatározzák az állami támogatáshoz jutás feltételeit és azokat a követelményeket, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy az adott támogatás a Szerződésben meghatározott állami támogatási elvek alapján összeegyeztethetőnek minősüljön a belső piaccal. A válsággal kapcsolatos közlemények révén a Bizottság a válság fejleményeihez való alkalmazkodás érdekében rendszeresen aktualizálta a pénzügyi szektornak nyújtott állami támogatásra vonatkozó szabályokat. A legutóbbi fejlemények miatt a közleményeket újra aktualizálni kell.

Jogalap

3. A válsággal kapcsolatos közlemények, illetve az alkalmazási körükbe tartozó támogatási intézkedésekről és programokról szóló egyedi határozatok elfogadásának jogalapja az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja volt, amely kivételes esetben lehetővé teszi a valamely tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetése érdekében történő támogatásnyújtást.
4. A válság kezdete óta jelentős intézkedéseket hoztak a pénzügyi szektor nehézségeinek enyhítése érdekében. A válság fejleményei szükségessé tették a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésére és

⁽¹⁾ Közlemény – Az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzügyi intézetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazása (a továbbiakban: a bankokról szóló 2008. évi közlemény) (HL C 270., 2008.10.25., 8. o.); Közlemény – A pénzügyi intézetek feltőkésítése a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok (a továbbiakban: feltőkésítési közlemény) (HL C 10., 2009.1.15., 2. o.); A Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről (a továbbiakban: az értékvesztett eszközökről szóló közlemény) (HL C 72., 2009.3.26., 1. o.); Közlemény – A pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján (a továbbiakban: szerkezetátalakítási közlemény) (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.); A Bizottság közleménye a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre vonatkozó állami támogatási szabályok 2011. január 1-jétől történő alkalmazásáról (a továbbiakban: 2010. évi meghosszabbítási közlemény) (HL C 329., 2010.12.7., 7. o.) és A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre 2012. január 1-jétől való alkalmazásáról (a továbbiakban: 2011. évi meghosszabbítási közlemény) (HL C 356., 2011.12.6., 7. o.).

szerkezetátalakítására vonatkozó állami támogatási keret néhány rendelkezésének kiigazítását, ugyanakkor nem szűnt meg a jelentős állami támogatáshoz jutás lehetősége kivételes esetben. A költségvetési és monetáris eszközök széles tárházának rendkívüli alkalmazása ellenére – ami lehetővé tette a válság súlyosbodásának megakadályozását – a gazdasági élénkülés továbbra is nagyon erőtlen és egyenetlen az Európai Unióban. Néhány tagállam pénzügyi szektora további kihívásokkal szembesül a közép-, illetve hosszú távú finanszírozás rendelkezésre állása és az eszközök minősége tekintetében; ezek okait a gazdasági recesszióban, valamint az államadósság és a magánszektor hitelállományának csökkentésében kell keresni. Továbbra is feszültség tapasztalható a pénzügyi piacokon, és fennáll a kedvezőtlen hatások szélesebb körű tovagyűrűzésének kockázata.

5. Az állampapírok piacán tartósan fennálló feszültségek hatásosan illusztrálják a pénzügyi piacok folyamatos volatilitását. Az uniós pénzügyi szektor egymásrautaltságának és kölcsönös függőségének magas szintje fenntartja az áterjedésre vonatkozó piaci aggodalmakat. A pénzügyi piacok magas volatilitása és a gazdasági kilátásokkal kapcsolatos bizonytalanság, valamint a tagállamok gazdaságában bekövetkező komoly zavar folyamatosan fennálló kockázata indokolttá teszi, hogy biztonsági hálóként fenntartsuk annak lehetőségét a tagállamok számára, hogy az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjára hivatkozva a válsággal összefüggésben támogatási intézkedésekhez folyamodjanak a pénzügyi szektorban.
6. A pénzügyi piacokon állandósult feszültség és a kedvezőtlen hatások szélesebb körű tovagyűrűzésének kockázata miatt a Bizottság úgy véli, hogy a pénzügyi szektornak nyújtandó állami támogatás tekintetében továbbra is teljesülnek az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése b) pontja alkalmazására vonatkozó feltételek. Ezen eltérés azonban csak valóban kivételes körülmények, az általános pénzügyi stabilitást veszélyeztető válsághelyzet fennállása esetén alkalmazható,

A pénzügyi stabilitás mint átfogó cél

7. A válságra adott válaszában és a válsággal kapcsolatos közlemények alapján a Bizottság átfogó célja a pénzügyi stabilitás fenntartása, valamint az állami támogatás, illetve a bankok és a tagállamok közötti verseny torzulásának minimális szinten tartása. A pénzügyi stabilitás fenntartása egyrészt azt jelenti, hogy meg kell előzni, hogy a például valamely hitelintézet összeomlása által kiváltott negatív hatások átgyűrűzzenek a bankrendszer többi részébe, másrészt azt is, hogy a bankrendszer továbbra is megfelelően hitelezze a reálgazdaságot. A pénzügyi stabilitás továbbra is központi jelentőséggel bír a Bizottság számára az e közlemény alapján a pénzügyi szektornak nyújtott állami támogatások értékelésénél. Ennek során a Bizottság figyelembe veszi, hogy a válság egy akut és rendszerszintű stresszhelyzetből alapvető gazdasági nehézségek jellemezte helyzeté alakult át az Unió egy részén, ami ennek megfelelően a belső piac egységére nézve fokozott kockázatokat rejt.
8. Az átfogó cél nem csak abban a lehetőségben tükröződik, hogy a bajban lévő bankok a pénzügyi stabilitáshoz szükséges állami támogatáshoz juthatnak, hanem a szerkezetátalakítási tervek értékelésének módjában is. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a pénzügyi stabilitást nem lehet egészséges pénzügyi szektor nélkül biztosítani. A tőkebevonásra vonatkozó terveket ezért szoros együttműködésben kell vizsgálni az illetékes felügyeleti hatósággal annak érdekében, hogy az életképességet ésszerű időn belül szilárdan és tartósan visszaállítsák; ellenkező esetben a csődhelyzetbe jutott intézményt szabályosan fel kell számolni.
9. Az állami támogatási szabályok konkrét esetekre történő alkalmazása során a Bizottság mindamellet figyelembe veszi a makrogazdasági környezetet, amely egyaránt hatással van a bank életképességére, valamint az adott tagállam reálgazdaságának azon szükségletére, hogy továbbra is hozzájuthasson egészséges bankoktól származó hitelekhez. A Bizottság a bankok szerkezetátalakítási terveinek értékelésekor továbbra is figyelembe veszi az egyes intézmény és a tagállam sajátosságait: amennyiben az állami támogatás iránti szükséglet nem a túlzott kockázatvállalásból, hanem az államadósság-válságból adódik ⁽²⁾, a Bizottság a bankok hosszú távú életképességét arányosan fogja értékelni, és értékelésében tükrözni fogja annak szükségességét, hogy egyenlő versenyfeltételek maradjanak érvényben az egységes piacon, különös tekintettel a teherviselés unióbéli alakulására.
10. Amennyiben ezenkívül a tagállami pénzügyi szektor nagy részének átalakítására van szükség, a Bizottság a rendszerszintű válaszadás érdekében összehangolt megközelítésre törekszik az egyes bankok

⁽²⁾ Lásd a 2011. évi meghosszabbítási közlemény 14. pontját.

szerkezetátalakítási terveinek vizsgálatakor. A Bizottság ezt a megközelítést különösen a gazdasági kiigazítási programot végrehajtó tagállamokkal szemben alkalmazza. A Bizottságnak ezért – például a piaci struktúra tekintetében – kiemelt figyelmet kell fordítania az egyes intézmények szerkezetátalakításának szektorszintű aggregált hatásaira, valamint a gazdaság egészére gyakorolt hatásokra, nevezetesen a reálgazdaságnak – szilárd és fenntartható alapon – történő megfelelő hitelnyújtás vonatkozásában.

11. A teherviselés, valamint a verseny torzulásának mérséklését célzó intézkedések vizsgálatakor a Bizottság emellett felméri a javasolt intézkedések – ezen belül az elidegenítések – megvalósíthatóságát és a piac szerkezetére gyakorolt hatását, valamint a piacra lépés korlátait. A Bizottságnak ugyanakkor biztosítania kell, hogy egy adott ügyre vagy tagállamra kidolgozott megoldás összhangban legyen a céllal, hogy megakadályozzák a tagállamok közötti nagy aszimmetriák kialakulását, ezek ugyanis még jobban szétforgácsolnák az egységes piacot, és pénzügyi instabilitást okoznának, akadályozva ezzel a gazdasági élénkülést az Unión belül.

A szabályozási keret fejlődése és a válsággal kapcsolatos közlemények felülvizsgálatának szükségessége

12. A válság kezdete óta az Unió számos intézményi és szabályozási változtatást hajtott végre, amelyek a pénzügyi szektor stressztűrő képességének erősítését, a megelőzés javítását, valamint a bankválságok kezelését és megoldását célozták. Az Európai Tanács további kezdeményezésekről állapodott meg annak érdekében, hogy bankunió létrehozása révén megszilárdítsák a gazdasági és monetáris unió alapjait. Ennek kezdeti lépései az egységes felügyeleti mechanizmus, és az egységes felügyeleti mechanizmusban részt vevő valamely tagállamban letelepedett, hitelintézetek egységes szanálási mechanizmusa. A tagállamok stabilitási mechanizmus felállításáról is megállapodtak, amely szükség esetén pénzügyi forrásokat nyújt a tagoknak és bankjaiknak.
13. Ezeket az intézkedéseket csak fokozatosan lehet bevezetni, például azért, hogy egy jogszabály hatályba léphessen vagy bankszanálási alapot lehessen létrehozni. Néhány ilyen intézkedés továbbra is az euroövezetre korlátozódik. Az Unión belüli gazdasági fellendülés egyre inkább eltérő üteme, az államadósság és a magánszektor adósságállománya csökkentésének és konszolidálásának szükségessége, valamint a pénzügyi szektor sebezhető pontjai tartós feszültségekhez vezettek a pénzügyi piacokon, és az egységes piac torzulásait növelve rontották az egységességet. Az egységes piac ezért védelemre szorul, akár az állami támogatási rendszer szigorítása révén is. A válsággal kapcsolatos közlemények módosítása segíthet a hitelintézetek helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelvre vonatkozó bizottsági javaslat⁽³⁾ szerinti jövőbeli rendszerre történő zökkenőmentes átállásban azzal, hogy nagyobb átláthatóságot biztosít a piacoknak. A válsággal kapcsolatos módosított közlemények hatékonyabb szerkezetátalakítást és javított teherviselést is tudnak biztosítani valamennyi, állami támogatásban részesülő bank számára az egységes piac egészén.
14. A pénzügyi szektornak nyújtott állami támogatások ellenőrzése időnként átfedésbe kerül a tagállamok felügyeleti hatóságainak feladatkörével. Bizonyos esetekben például a felügyeleti hatóságok kérhetik a vállalatirányítás és a javadalmozási gyakorlat módosítását, ami gyakran szerepel az állami támogatásban részesülő bankok szerkezetátalakítási terveiben is. Az ilyen esetekben, jóllehet a Bizottság állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó kizárólagos jogköre teljes mértékben fennáll, fontos a Bizottság és az illetékes felügyeleti hatóság közötti együttműködés. Az Unió – és különösen az euroövezet – változó szabályozási és felügyeleti környezete miatt a Bizottság a különböző szerepek és felelősségi körök közötti zökkenőmentes összjáték biztosítása érdekében szorosan együtt fog működni – ahogyan ezt már ma is teszi – a felügyeleti hatóságokkal.

Teherviselés

15. A válsággal kapcsolatos közlemények egyértelműen megfogalmazzák, hogy még a válság ideje alatt is alkalmazni kell az állami támogatás ellenőrzésének általános elveit. A bankok és a tagállamok közötti verseny torzulásának korlátozása, valamint az erkölcsi kockázat kiküszöbölése érdekében a támogatást a szükséges minimumra kell korlátozni, a támogatás kedvezményezettjének pedig megfelelő mértékben hozzá kell járulnia a szerkezetátalakítási költségekhez. A banknak és a tulajdonosoknak a lehetséges mértékig saját forrásból kell finanszírozniuk az átalakítást⁽⁴⁾. Az állami támogatást olyan feltételekkel kell nyújtani, amelyek a banki befektetők megfelelő teherviselését tükrözik.

⁽³⁾ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról, 2012. június 6., COM(2012) 0280 final.

⁽⁴⁾ Lásd pl. a szerkezetátalakítási közlemény 22. pontját.

16. A válság kezdete óta a bankoknak nyújtott támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálatakor a Bizottság az egyes bankok által kapott támogatási összeggel arányos, legalább minimális szintű teherviselést írt elő, különösen a veszteségek rendelkezésre álló tőkéből való fedezésével és az állami beavatkozások utáni megfelelő ellentételezés fizetésével. A forráskiáramlás megelőzése érdekében a Bizottság emellett szabályokat vezetett be a hibrideszközök visszavásárlására, valamint a kamatszelvevények és osztalékok fizetésének tilalmára vonatkozóan. A Bizottság azonban nem állapított meg előzetes határértékeket a saját hozzájárulásokra vagy bármely más további követelményekre vonatkozóan ⁽⁵⁾.
17. A válság első szakaszaiban a tagállamok az előzetes teherviselés tekintetében általában nem lépték túl az állami támogatási szabályok szerinti minimumkövetelményeket, a hitelezőket pedig – pénzügyi stabilitási okokból – nem kérték fel a hitelintézetek megmentéséhez való hozzájárulásra.
18. Az államadósság-válság azonban egyértelművé tette, hogy egy ilyen politika hosszú távon nem tudja biztosítani a pénzügyi stabilitást, különösen nem az olyan tagállamokban, ahol a bankmentések költsége jelentősen gyengítette a költségvetés helyzetét. Néhány tagállamnak azonban túl kellett lépnie az állami támogatási szabályok minimumkövetelményein, és új szabályozási keret bevezetésével szigorúbb előzetes teherviselési követelményeket érvényesíteni. Ez a fejlemény eltérésekhez vezetett a tagállamok teherviselési gyakorlatában: vannak olyan országok, amelyek az állami támogatási szabályok minimumkövetelményeihez tartották magukat, és olyanok, amelyek ezeket a követelményeket túllépve a befektetőktől vagy a hitelezőktől vártak el belső feltőkésítést. A teherviselés eltérő tagállami megközelítése eltérő finanszírozási költségeket eredményezett a bankoknál, az adott tagállam költségvetési erejét jelző, belső feltőkésítés vélt valószínűségétől függően. Ezek a különbségek fenyegetik az egységes piac integritását, és veszélyeztetik az állami támogatás ellenőrzése révén védendő egyenlő versenyfeltételeket.
19. Az előzőek fényében a teherviselésre vonatkozó minimumkövetelmények szintjét növelni kellene. Mielőtt egy bank bármilyen szerkezetátalakítási támogatásban – feltőkésítés vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedés – részesül, ki kell meríteni valamennyi tőkekepzési lehetőséget, többek között az alárendelt kölcsön átalakítását is, feltéve hogy az alapvető jogok nem sérülnek, és nem forog veszélyben a pénzügyi stabilitás. Amennyiben egy bank szervezetlen felszámolásának megakadályozásához szerkezetátalakítási támogatásra van szükség, a támogatás minimálisra csökkentése érdekében a bank kezdeti fizetőképességétől függetlenül tiszteletben kellene tartani az említett teherviselési intézkedéseket. Egy bank szerkezetátalakítási támogatásban való részesítése előtt ezért a tagállamnak biztosítania kell, hogy a bank részvényesei és az alárendelt hitelezők megállapodjanak a kért hozzájárulásról, vagy megteremtsek a szükséges jogi keretet a hozzájárulások megszerzéséhez.
20. A versenytorzulást korlátozó intézkedések alkalmazása a teherviselés mértékétől függ, valamint annak figyelembevételével történik, hogy a megsegített bankok fokozódó mértékben viselik a terheket az Unió területén. Azonos körülmények mellett a fokozott teherviselés ezért csökkenti a versenytorzulásokat korlátozó intézkedések szükségességét. A verseny torzulását korlátozó intézkedéseket mindenképpen oly módon kell kialakítani, hogy minél inkább közelítsenek ahhoz a piaci helyzethez, amely akkor alakult volna ki, ha a támogatás kedvezményezettje támogatás hiányában távozott volna a piacról.

Eredményes szerkezetátalakítási eljárás és a szabályozási keret további modernizációja

21. Miközben a pénzügyi piacok folyamatos zavarának kezelése érdekében fenn kell tartani a bankoknak nyújtott támogatásokat, bizonyos eljárások és feltételek azonban javításra és továbbfejlesztésre szorulnak. Arra is szükség van, hogy folytatódjék a jogi keret piaci folyamatokkal való összehangolásának folyamata, amely 2010 júniusában kezdődött a kezességvállalási díj felemelésével ⁽⁶⁾, és a 2010. évi meghosszabbítási közleménnyel ⁽⁷⁾ folytatódott.

⁽⁵⁾ Ugyanott, 24. pont.

⁽⁶⁾ Lásd a Versenypolitikai Főigazgatóság 2010. április 30-i szolgálati munkadokumentumát: The application of state aid rules to government guarantee schemes covering bank debt to be issued after 30 June 2010 (Az állami támogatási szabályoknak a 2010. június 30. után kibocsátott banki hitelpapírokra vonatkozó állami kezességvállalási programokra történő alkalmazásáról).

⁽⁷⁾ Az említett közlemény a támogatás összegétől függetlenül szerkezetátalakítási terv benyújtását írja elő minden – tőke-vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések formájában – állami támogatásban részesülő banknak.

22. A bankokról szóló 2008. évi közlemény lehetővé tette a tagállamok számára, hogy az *ad hoc* intézkedések megtartása mellett mentőprogramokat vezessenek be. A válság mértéke és az uniós pénzügyi szektorban tapasztalható általános bizalomvesztés, valamint a bankközi források ehhez társuló elapadása miatt a Bizottság úgy döntött, hogy a pénzügyi rendszer stabilitásának megóvása érdekében hozott minden szükséges tagállami intézkedést – beleértve a megmentési intézkedéseket és a feltőkésítési programokat – jóvá fog hagyni. A kezességvállalás, feltőkésítés és értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések formájában nyújtott megmentési támogatás ideiglenes elfogadása eredményesen csökkentette a pánikot, és helyreállította a piaci bizalmat.
23. A megváltozott piaci feltételek mellett azonban csökkent a kizárólag olyan előzetes értékelés alapján nyújtott strukturális mentőintézkedések iránti igény, amely értékelés azon a feltételezésen alapul, hogy gyakorlatilag minden bank megmentésre szorul, és emiatt későbbre halasztja a szerkezetátalakítási terv alapos értékelését. Az ilyen hozzáállás ugyan segítette megakadályozni a teljes pénzügyi szektor helyrehozhatatlan összeomlását, gyakran késleltette azonban az egyes kedvezményezettek szerkezetátalakítási erőfeszítéseit is. A bankok problémáinak késői megoldása bizonyos esetekben végül az adófizetőknek került több pénzbe. Ez a közlemény bevezeti azt az elvet, hogy a feltőkésítés és az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések engedélyezésére csak a bank szerkezetátalakítási tervének jóváhagyását követően kerülhet sor. Ez a hozzáállás garantálja, hogy a támogatás összegét jobban határozzák meg, a bank problémáinak okát korábban megállapítják és orvosolják, továbbá biztosított a pénzügyi stabilitás. Továbbra is rendelkezésre állnak majd kezességvállalási programok annak érdekében, hogy likviditást bocsássanak a bankok rendelkezésére. Az ilyen programok azonban csak olyan bankok számára biztosíthatnak likviditást, amelyek az illetékes felügyeleti hatóság⁽⁸⁾ meghatározása szerint nem szenvednek tőkehiányban.
24. Ez a közlemény a bankoknak a válsággal összefüggésben 2013. augusztus 1-jétől nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségi paramétereinek szükséges módosításait határozza meg. A közlemény többek között:
- a bankokról szóló 2008. évi közlemény helyébe lép, és iránymutatást ad a likviditási támogatás összeegyeztethetőségi kritériumairól;
 - módosítja és kiegészíti a feltőkésítési közleményt és az értékvesztett eszközökről szóló közleményt;
 - kiegészíti a szerkezetátalakítási közleményt azzal, hogy részletesebb iránymutatást ad a részvényesek és az alárendelt hitelezők teherviseléséről;
 - bevezeti azt az elvet, hogy a szerkezetátalakítási terv előzetes engedélyezése nélkül nem lehet feltőkésítési vagy eszközvédő intézkedést nyújtani, valamint eljárást javasol az ilyen intézkedések állandó engedélyezésére;
 - iránymutatást ad a felszámolási támogatás összeegyeztethetőségi feltételeiről.

2. ALKALMAZÁSI KÖR

25. A Bizottság az ebben a közleményben és a válsággal kapcsolatos közleményekben⁽⁹⁾ meghatározott elveket a hitelintézetekre⁽¹⁰⁾ (más néven bankok) fogja alkalmazni. A hitelintézeteket magas fokú egymásrautaltság jellemzi olyan értelemben, hogy egy hitelintézet szervezetlen felszámolása nagyon kedvezőtlen hatással lehet a pénzügyi rendszer egészére. A hitelintézeteket érzékenyen érintik a hirtelen bekövetkező bizalomvesztések, amelyek komoly következményekkel járhatnak a likviditásukra és fizetőképességükre. Egyetlen nagy intézet nehéz helyzete rendszerszintű problémákhoz vezethet a pénzügyi szektorban, ami viszont nagyon kedvezőtlen hatással lehet a gazdaság egészére is – például a hitelintézetek reálgazdaságnak történő hitelnyújtási szerepe miatt –, és ezáltal veszélybe sodródhat a pénzügyi stabilitás.

⁽⁸⁾ Illetékes felügyeleti hatóság minden olyan illetékes nemzeti hatóság, amelyet a részt vevő tagállamok a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (átdolgozott szöveg (HL L 177., 2006.6.30., 1. o.) összhangban jelöltek ki. Felügyeleti hatóság továbbá az EKB az Európai Központi Banknak az egységes felügyeleti mechanizmusban résztvevő tagállamok hitelintézeteinek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat 1. cikke szerint ráruházott felügyeleti feladatok ellátása során.

⁽⁹⁾ Lásd a 1. lábjegyzetet.

⁽¹⁰⁾ A hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő meghatározás alapján.

26. A Bizottság az ebben a közleményben és a válsággal kapcsolatos közleményekben meghatározott elveket adott esetben a szükséges módon változtatva alkalmazza a 73/239/EGK irányelv 6. cikke⁽¹⁾, a 2002/83/EK irányelv 4. cikke⁽²⁾ vagy a 98/78/EK irányelv 1. cikkének b) pontja⁽³⁾ szerinti biztosítókra is.
27. A valamely tagállamban bejegyzett, ott jelentős tevékenységet folytató intézeteknek és leányvállalatoknak nyújtott minden támogatást a Bizottság e közlemény alapján fog vizsgálni.

3. FELTŐKÉSÍTÉS ÉS ÉRTÉKVESZTETT ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

28. Feltőkésítésre és az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedésekre, ezen belül eszközgarancia nyújtására jellemzően tőkehiány fedezése céljából kerül sor. E közlemény alkalmazásában a tőkehiány uniós, euroövezeti vagy nemzeti szinten lefolytatott tőkekövetelményi vizsgálat, stresszteszt, eszközminőség-ellenőrzés vagy hasonló vizsgálat során megállapított, adott esetben az illetékes felügyeleti hatóság által is megerősített tőkehiányra utal. Az ilyen állami támogatás általában állandó, és nem szüntethető meg könnyen.
29. Az ilyen intézkedések gyakorlati visszafordíthatatlansága és a nyújtó tagállamra gyakorolt költségvetési hatások miatt, valamint a Bizottság válság alatti döntési módszerei alapján a Bizottság főszabályként csak egyszer engedélyezheti az intézkedést, miután az érintett tagállam bebizonyította, hogy minden lehetséges intézkedést meghoztak a támogatás szükséges minimumra történő csökkentése érdekében. A tagállamokat ezért a szerkezetátalakítási terv benyújtása előtt vagy annak részeként tőkebevonási terv bemutatására kéri fel. A tőkebevonási tervnek mindenképpen tartalmaznia kell a bank tőkebevonási intézkedéseit, valamint esetlegesen a bank részvényeseire és alárendelt hitelezőire vonatkozó teherviselési intézkedéseket.
30. A tőkebevonási tervnek a bank eszközminőségének átfogó elemzésével és a tőkemegfelelés előretételekintő értékelésével együtt lehetővé kell tennie a tagállam, a Bizottság és az illetékes felügyeleti hatóság számára, hogy pontosan meghatározzák a bank állami támogatásból fedezendő (fennmaradó) tőkehiányát. Minden, állami támogatásból fedezendő tőkehiány esetében szerkezetátalakítási tervet kell benyújtani.
31. A szerkezetátalakítási támogatást tartalmazó szerkezetátalakítási terv értékelésére továbbra is a szerkezetátalakítási közlemény alapján kerül majd sor a tőkebevonásra és a teherviselésre vonatkozó követelmények kivételével, amelyeket a 32–34. pont alapján a tőkebevonási tervben kell szerepeltetni, és a szerkezetátalakítási terv előtt vagy annak részeként kell benyújtani.

3.1. A tőkehiány problémájának kezelése – a szerkezetátalakítási támogatás prenotifikációja és bejelentése

32. Amint felmerül annak a valószínűsége, hogy a tőkehiány állami támogatási kérelemhez vezet, minden intézkedést meg kell hozni annak érdekében, hogy minimalizálják a tőkehiány orvoslásának tagállamra háruló költségeit. Ennek érdekében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy prenotifikáció céljából vegyék fel a kapcsolatot a Bizottsággal. Az önkéntes prenotifikáció során a Bizottság segítséget nyújt a szerkezetátalakítási támogatás összegegyeztetettségének biztosításában és különösen abban, hogyan lehet a teherviselési követelményeket az állami támogatási szabályokkal összhangban érvényesíteni. A prenotifikáció alapja a tagállam és a bank által kidolgozott, az illetékes felügyeleti hatóság által támogatott tőkebevonási terv lesz. A terv:
- a) felsorolja a bank által végrehajtandó tőkebevonási intézkedéseket és a részvényesekre, valamint az alárendelt hitelezőkre vonatkozó esetleges teherviselési intézkedéseket;
- b) biztosítékokat tartalmaz, hogy megakadályozzák a források bankból történő kiáramlását, amely például úgy fordulhat elő, hogy a bank más vállalkozásban részesedést szerez, vagy osztalékot, illetve kamatszelvény után kamatot fizet.

⁽¹⁾ A Tanács 1973. július 24-i 73/239/EGK első irányelve az életbiztosítás körén kívül eső közvetlen biztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 228., 1973.8.16., 3. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. november 5-i 2002/83/EK irányelve az életbiztosításról (HL L 345., 2002.12.19., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1998. október 27-i 98/78/EK irányelve a biztosítási csoportok biztosítóintézetekinek kiegészítő felügyeletéről (HL L 330., 1998.12.5., 1. o.).

33. A tagállam mellékeli az illetékes felügyeleti hatóság által jóváhagyott, a tőkehiány megállapításához használt részletes módszertant és inputadatokat. A módszertant üzleti szegmens alapon kell bemutatni.
34. A tőkebevonási terv benyújtását, valamint a banki eszközminőség-elemzés és a jövőbeli tőkemegfelelés értékelési eredményeinek beillesztését követően a tagállamnak meg kell határoznia az állami támogatásból fedezendő fennmaradó tőkehiányt. A Bizottság lehetőséget nyújt a tagállamnak, hogy a támogatás bejelentése előtt megvitassák a szerkezetátalakítási tervet. A szerkezetátalakítási tervre vonatkozó megállapodás létrejötté után a tagállam hivatalosan bejelentheti a szerkezetátalakítási tervet. Bármilyen feltőkésítési vagy értékvesztett eszközzel kapcsolatos intézkedést a Bizottság csak a szerkezetátalakítási tervről szóló megállapodás létrejötté után engedélyez szerkezetátalakítási támogatásként.
- 3.1.1. *A bank tőkebevonási intézkedései*
35. Az illetékes felügyeleti hatóság által jóváhagyott tőkebevonási tervben a kedvezményezettnek fel kell sorolnia, és maximális mértékig a bank életképességének veszélyeztetése nélkül végre kell hajtania valamennyi megvalósítható tőkebevonási intézkedést. Ezek az intézkedések különösen az alábbiakra terjednek ki:
- a) meglévő részvényeseknek történő kibocsátás;
 - b) hitelviszonyt megtestesítő alárendelt értékpapírok saját tőkévé történő önkéntes átalakítása kockázatalapú ösztönző alapján;
 - c) teljes mértékben tőkeképzésre irányuló forrásmenedzsment-tevékenységek, amennyiben a tőkehiányt nem lehet teljes egészében orvosolni, és ezért állami támogatásra van szükség;
 - d) eszközök és portfóliók tőkeképzési célú eladása;
 - e) portfólió-értékpapírosítás az alaptevékenységeken kívüli tevékenységekből történő tőkeképzés érdekében;
 - f) tartalékképzés;
 - g) a tőkeszükségletet csökkentő egyéb intézkedések.
36. Amennyiben a tőkebevonási tervben felsorolt intézkedések a terv szerint nem hajthatók végre a terv benyújtásától számított hat hónapon belül, akkor a Bizottság konzultál az illetékes felügyeleti hatósággal annak felmérése érdekében, hogy a javasolt intézkedéseket tőkebevonási intézkedéseknek kell-e tekinteni.
37. Ösztönözni kell a bankok vezetőit arra, hogy konjunktúra idején mélyreható szerkezetátalakítást hajtsanak végre, ily módon csökkentve az állami támogatás igénybevételének szükségességét. Ennek megfelelően, amennyiben az állami támogatás igénybevételét megfelelő módon és időben hozott vezetői fellépéssel ésszerűen el lehetett volna kerülni, a szerkezetátalakításához vagy szabályos felszámolásához állami támogatást igénybe vevő szervezetnek le kellene váltania a bank vezérigazgatóját, valamint adott esetben az igazgatótanács többi tagját.
38. Ugyanezen okból az ilyen szervezeteknek szigorú javadalmazási szabályozást kellene alkalmazniuk a felső vezetőkre. Ez a felső vezetők javadalmazásának korlátozását teszi szükségessé olyan ösztönzőkkel kombinálva, amelyek biztosítják, hogy a bank végrehajtsa a fenntartható, hosszú távú céljaihoz vezető szerkezetátalakítási tervét. Így a feltőkésítési vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedés formájában állami támogatásban részesülő banknak megfelelő mértékben korlátoznia kell az alkalmazottakat, az igazgatótanácsi tagok és a felső vezetők összjavadalmazását. Az összjavadalmazás korlátozásának ki kell terjednie a javadalmazás valamennyi állandó és változó összetevőjére, valamint a nyugdíjakra, továbbá összhangban kell lennie a negyedik uniós tőkekövetelmény-irányelv 93. és 94. cikkével ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és Tanács irányelve a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, valamint a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó hitelintézetek, biztosítóintézetek és befektetési vállalkozások kiegészítő felügyeletéről szóló 2002/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

Az ilyen személyek összvadalmazása ezért nem haladhatja meg a kedvezményezett székhelyéül⁽¹⁵⁾ szolgáló tagállamban érvényes átlagbér tizenötszörösét, illetve a kedvezményezett bankban dolgozó alkalmazottak átlagbérének tízszeresét.

A javadalmazásra vonatkozó korlátozásokat a szerkezetátalakítási időszak végéig vagy addig az időpontig kell alkalmazni, ameddig a bank vissza nem fizette az állami támogatást (amelyik előbb bekövetkezik).

39. Az a bank, amely feltőkésítés vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések formájában állami támogatásban részesül, nem fizethet a jogszabályban vagy szerződésben előírt mértéken felüli végkielégítést.

3.1.2. A részvényesek és az alárendelt hitelezők teherviselése

40. Az állami támogatás erkölcsi kockázatot okozhat, és alááshatja a piaci fegyelmet. Az erkölcsi kockázat csökkentése érdekében a támogatást csak a létező befektetők megfelelő teherviselése mellett kellene nyújtani.
41. A megfelelő teherviselés rendszerint azt jelenti, hogy a veszteségeket először saját tőkéből, valamint a hibridtőke-tulajdonosoktól és az alárendelt hitelezőktől származó hozzájárulásokból fedezik. A hibridtőke-tulajdonosoknak és az alárendelt hitelezőknek a lehető legmesszebbmenőkig hozzá kell járulniuk a tőkehiány csökkentéséhez. Az ilyen hozzájárulások elsődleges alapvető tőkévé alakítás⁽¹⁶⁾ vagy az instrumentumok tőkeösszege leírásának formáját ölthetik. Mindenesetre a kedvezményezettől az ilyen értékpapírok tulajdonosaihoz történő forráskiáramlást a jogilag lehetséges mértékben meg kell akadályozni.
42. A (különösen a biztosított betéttel, nem biztosított betéttel, kötvényekkel és más elsőhelyi adóssággal rendelkező) elsőhelyi hitelezőktől a Bizottság nem követeli meg az állami támogatási szabályok szerinti kötelező teherviselést, sem tőkévé történő átalakítás, sem instrumentumleírás formájában.
43. Amennyiben a tőkehiányos bank tőkemegfelelőségi mutatója az uniós szabályozási minimumérték felett marad, a banknak normál esetben képesnek kell lennie arra, hogy tőkehelyzetét önállóan helyreállítsa, mindenekelőtt a 35. pontban leírt tőkebevonási intézkedések révén. Amennyiben nincs más lehetőség – például felügyeleti, korai intervenció vagy más korrigáló intézkedés – az illetékes felügyeleti vagy szanálási hatóság által megállapított hiány megszüntetésére, akkor főszabályként az alárendelt kölcsönöket saját tőkévé kell alakítani.
44. Az olyan esetekben, amikor a bank már nem teljesíti a szabályozási tőkekövetelményeket, az alárendelt kölcsönt az állami támogatás nyújtása előtt át kell alakítani vagy le kell írni. Állami támogatás nem nyújtható azelőtt, hogy a saját tőkét, a hibridtőkét és az alárendelt kölcsönöket teljes mértékben felhasználták volna a veszteségek ellentételezésére.
45. A 43. és 44. pont követelmények teljesülésétől abban az esetben tekinthetnek el, ha az ilyen intézkedések végrehajtása veszélyeztetné a pénzügyi stabilitást vagy aránytalan eredményekhez vezetne. Az ilyen kivétel olyan esetekre vonatkozhat, amelyeknél a kapott támogatási összeg kicsi a bank kockázattal súlyozott eszközeihez képest, továbbá a tőkehiány jelentősen csökkent, különösen a 35. pontban ismertetett tőkebevonási intézkedések révén. Az aránytalan eredményeket vagy a pénzügyi stabilitás kockázatát úgy is el lehet kerülni, hogy a tőkehiány elleni intézkedések sorrendjét újragondolják.
46. A 43. és 44. pont végrehajtásakor a „hitelezői kompenzáció” (no creditor worse off)⁽¹⁷⁾ elvének kell érvényesülnie. Az alárendelt hitelezők tehát gazdasági értelemben nem kaphatnak kevesebbet annál, mint amennyit az eszközük állami támogatás nélkül ért volna.

⁽¹⁵⁾ Az OECD honlapján közzétett, a legutolsó rendelkezésre álló év változatlan árain számított éves átlagos munkabér (Average Annual Wages) cím alatt, <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ A hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikkének meghatározása szerint (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ Ezt el lehet érni például egy holdingtársaság létrehozásával. A bank tulajdonjoga a holdingtársaság eszközoldalán lenne bejegyezve, miközben az állami támogatási beavatkozást megelőzően a banknál lévő saját tőke, hibridtőke és alárendelt kölcsön a holdingtársaság forrásoldalát alkotják ugyanazzal a veszteségviselési rangsorral, mint amely a beavatkozást megelőzően a banknál fennállt.

3.1.3. A pénzeszközök kiáramlásának megakadályozása szerkezetátalakítási határozatot megelőzően

47. A pénzeszközök kiáramlását a lehető legkorábbi szakaszban meg kell akadályozni annak érdekében, hogy a támogatást a legszükségesebb minimumra szorítsák. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a banknak minden szükséges intézkedést meg kellene hoznia a pénzeszközei megtartása érdekében attól a pillanattól kezdve, hogy a tőkeszükséglet ismertté válik vagy ismertté kellett volna válnia. Attól a pillanattól kezdve, hogy az intézmények meghatározták vagy meg kellett volna határozniuk tőkeszükségletüket:
- a) nem fizethetnek osztalékot a részvények után és kamatot a hibrid tőkeinstrumentumokra (vagy bármilyen más instrumentumra, amelyre a kamatfizetés mérlegelés szerint adható);
 - b) a szerkezetátalakítási időszak alatt nem vásárolhatják vissza saját részvényeiket és nem hívhatnak le hibridtőke-instrumentumokat a Bizottság előzetes jóváhagyása nélkül; valamint
 - c) nem vásárolhatnak vissza hibridtőke-instrumentumokat, kivéve ha az ilyen intézkedés más intézkedésekkel együtt lehetővé teszi az intézmény számára, hogy maradéktalanul ellentételezze tőkehiányát, továbbá a visszavásárlás piacközeli szinten történik⁽¹⁸⁾, és a piaci árnál legfeljebb 10 %-kal drágábban; bármilyen visszavásárlás előzetesen engedélyezettnek kell a Bizottsággal;
 - d) nem hajthat végre semmilyen tőkekezelési ügyletet a Bizottság előzetes engedélye nélkül;
 - e) nem folytathat agresszív kereskedelmi gyakorlatot; valamint
 - f) nem tehet szert vállalati részesedésre, legyen az eszköz vagy részvényátruházás. Ez a követelmény az alábbiakra nem vonatkozik: i. azokra a felvásárlásokra, amelyek a szabályos banki tevékenység során a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokkal szembeni követelések kezelésével kapcsolatban valósulnak meg; ii. a vállalkozásokban történő részesedésszerzésre, amennyiben a vásárlási ár nem haladja meg az intézmény adott pillanatban rendelkezésre álló legutolsó mérlegfőösszegének 0,01 %-át, és a vásárlásokért kifizetett összes vételi ár a szerkezetátalakítási időszak végéig nem haladja meg az adott pillanatban rendelkezésre álló legutolsó mérlegfőösszeg 0,025 %-át; iii. valamely vállalkozásnak a Bizottság jóváhagyását követő megszerzésére, amennyiben az rendkívüli helyzetben szükséges a pénzügyi stabilitás helyreállításához vagy a hatékony verseny biztosításához;
 - g) tartózkodnia kell az állami támogatás igénybevételének reklámozásától és bármilyen agresszív kereskedelmi stratégia folytatásától, amire a tagállam támogatása nélkül nem került volna sor.

48. Mivel biztosítani kell, hogy a támogatást a szükséges minimumra korlátozzák, amennyiben a bank olyan intézkedéseket hoz, amelyek nincsenek összhangban a 47. pontban felsorolt követelményekkel abban az időben, amikor a többlettőkeigény egy jól irányított vállalkozás számára nyilvánvaló lett volna, a Bizottság a verseny torzulását korlátozó intézkedések meghozatala érdekében megnöveli a támogatási összeget a kiáramlott pénzeszközöknek megfelelő összeggel.

3.1.4. A fennmaradó tőkehiány szerkezetátalakítási támogatásból történő fedezése

49. Amennyiben a tőkebevonási és teherviselési intézkedések végrehajtása után fennmarad a tőkehiány, akkor lehetőség van arra, hogy azt állami feltőkésítésből, értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedésekből vagy a kettő kombinációjából fedezzék. Az ilyen támogatás összeegyeztethetősége érdekében a válsággal kapcsolatos közlemények vonatkozó szakaszainak megfelelő szerkezetátalakítási tervet kell benyújtani a Bizottsághoz.

3.2. Megmentési támogatás feltőkésítés és értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedés formájában

50. Amint a Bizottság elkezd alkalmazni az ebben a közleményben meghatározott elveket, a tagállamoknak a feltőkésítési vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések meghozatala előtt szerkezetátalakítási tervet kell benyújtaniuk a Bizottságnak, és azt jóvá kell hagyatniuk. A Bizottság azonban kivételesen engedélyezheti, hogy a tagállam a szerkezetátalakítási terv jóváhagyása előtt ideiglenes alapon megmentési támogatást nyújtson abban az esetben, ha erre a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez van szükség. Amennyiben a tagállam a pénzügyi stabilitásra hivatkozik, a Bizottság előzetes elemzést

⁽¹⁸⁾ Például ha a visszavásárlás a piaci árhoz (vagy piac hiányában a közelítési értékhez) viszonyítva két számjegyű százalékponttal leszámitolt névértéken történik nyereség képzése érdekében, vagy ha a visszavásárlás olyan csere részét képezi, amelynek révén a hitelintézet a hiányát csökkentő, jobb minőségű tőkéhez jut.

kér az illetékes felügyeleti hatóságtól, amelyben a hatóság megerősíti, hogy olyan mértékű tényleges (és nem csupán előrelátható) tőkehiány áll fenn, ami az intézkedések meghozatala nélkül arra kényszerítené a felügyeleti szervet, hogy azonnal visszavonja az intézmény működési engedélyét. Minden ilyen elemzésnek emellett alá kell támasztania, hogy a pénzügyi stabilitást veszélyeztető rendkívüli kockázatot nem lehet megszüntetni kellően rövid határidőn belül magántőkével vagy bármilyen más, kevésbé versenytorzító ideiglenes intézkedéssel, például állami kezességvállalással.

51. Az 50. pont hatálya alá tartozó bármilyen megmentési intézkedést be kell jelenteni a Bizottságnak. Ahhoz, hogy a Bizottság ideiglenesen jóváhagyjon egy ilyen intézkedést, annak meg kell felelnie a feltőkésítési közleményben, a 2011. évi meghosszabbítási közleményben és adott esetben az értékvesztett eszközökről szóló közleményben meghatározott javadalmazási és teherviselési szabályoknak.
52. A feltőkésítési és az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedések nem akadályozhatják a teherviselésre vonatkozóan ebben a közleményben meghatározott követelmények teljesítését. Ebből következően az előírt teherviselési intézkedéseket a megmentési támogatás részeként kell végrehajtani, vagy olyan feltőkésítési vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedéseket kell kidolgozni, amelyek lehetővé teszik a teherviselési intézkedések utólagos végrehajtását. Ilyen utólagos végrehajtás például az olyan feltőkésítés, amely a rangsorban megelőzi a meglévő tőkét és a hitelviszonyt megtestesítő alárendelt értékpapírokat, ugyanakkor megfelel a vonatkozó szabályozási és felügyeleti keretnek.
53. A megmentési támogatás engedélyezését követően a tagállamnak a szerkezetátalakítási közleménnyel összhangban szerkezetátalakítási tervet kell benyújtania a támogatás ideiglenesen jóváhagyásától számított két hónapon belül. A szerkezetátalakítási terv értékelése a szerkezetátalakítási közlemény alapján történik az ebben a közleményben leírt teherviselési elvek figyelembevételével.

3.3. A kisméretű intézmények feltőkésítésére és szerkezetátalakítására vonatkozó programok

54. A kis bankoknak nyújtott támogatás általában kevésbé befolyásolja a versenyt, mint a nagyobb bankoknak nyújtott támogatás. Ezért és az arányos adminisztratív bánásmód biztosítása érdekében a kisebb bankok esetében célszerű egyszerűbb eljárást engedélyezni, ugyanakkor biztosítani kell a versenytorzulás minimalizálását. A Bizottság tehát hajlandó engedélyezni a kis intézmények feltőkésítésére és szerkezetátalakítására vonatkozó programokat, amennyiben azok célja egyértelmű, hathónapos időszakra korlátozódnak, és betartják a válsággal kapcsolatos közleményekben meghatározott elveket és az ebben a közleményben foglalt teherviselési követelményeket. Az ilyen program alkalmazását olyan bankokra kell korlátozni, amelyek mérlegfőösszege nem haladja meg a 100 millió EUR-t. A program alapján támogatásban részesülő bankok mérlegfőösszege nem haladhatja meg az érintett tagállam piacán jelen lévő bankok tulajdonában levő eszközök összességének 1,5 %-át.
55. A Bizottság minden ilyen programot vizsgálni fog annak érdekében, hogy meggyőződjék arról, vajon a program eléri-e célját és megfelelően hajtják-e végre. A tagállamnak ezért a program engedélyezését követően hathavonta jelentést kell benyújtania a program végrehajtásáról.

4. KEZESSÉGVÁLLALÁS ÉS A KÖZPONTI BANKI LIKVIDITÁSNYÚJTÁSON KÍVÜLI LIKVIDITÁSI TÁMOGATÁS

56. A likviditási támogatás és a kötelezettségekre vállalt kezesség ideiglenesen stabilizálják a bank mérlegének forrásoldalát. Ezért a feltőkésítési vagy az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedésektől eltérően – amelyeket az érintett tagállam által bejelentett szerkezetátalakítási tervnek és a Bizottság jóváhagyásának kell megelőznie – a Bizottság elfogadhatja, hogy a tagállam a szerkezetátalakítási terv jóváhagyása előtt ideiglenes jóváhagyással megmentési támogatásként vállaljon kezességet és nyújtson likviditási támogatást.
57. A kezességvállalást és a likviditási támogatást egyedileg lehet bejelenteni a Bizottsághoz; ezenfelül a Bizottság legfeljebb hathónapos időtartamra engedélyezhet likviditási intézkedéseket tartalmazó programokat is.
58. Az ilyen programokat azokra a bankokra kell korlátozni, amelyek nem szenvednek tőkehiányban. Amennyiben a tőkehiányban szenvedő bank sürgősen likviditást igényel, a Bizottságot egyedileg kell értesíteni⁽¹⁹⁾. Ilyen körülmények között a Bizottság *mutatis mutandis* alkalmazza a 32–34. pontban leírt eljárást, amely szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet is előír, kivéve ha a támogatást két hónapon belül visszafizetik.

⁽¹⁹⁾ Azok a bankok, amelyek e közlemény hatálybalépésének időpontjában már jóváhagyott megmentési támogatást kaptak, de még nem kapták meg a végleges jóváhagyást a szerkezetátalakítási támogatásra, a likviditási program keretében juthatnak támogatáshoz egyedi bejelentés nélkül.

59. A bizottsági jóváhagyás elnyeréséhez a kezességvállalásnak és likviditási támogatásnak az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:
- a) kezességet csak hitelintézetek új elsődleges adósságának kibocsátására lehet vállalni (az alárendelt kölcsön kizárva);
 - b) kezességvállalás csak a három hónaptól öt évig (vagy a fedezett kötvények esetén hét évig) tartó futamidejű hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra lehet adni. Három évnél hosszabb időre – a kellően indokolt esetek kivételével – csak akkor vállalható kezesség, ha az legfeljebb a teljes kezességvállalás egyharmadát teszi ki;
 - c) az állami kezességvállalási díjak minimális szintjét a 2011. évi meghosszabbítási közleményben meghatározott képlet szerint kell számítani;
 - d) két hónapon belül szerkezetátalakítási tervet kell benyújtani a Bizottsághoz minden olyan hitelintézet esetében, amely új vagy megújított kötelezettségekre nyer kezességvállalást, amennyiben az új kezességvállalásakor az összes garantált kötelezettség (beleértve a vonatkozó határozat időpontja előtti kezességeket) egyaránt meghaladják az összes kötelezettségek 5 %-át, és teljes összegük meghaladja az 500 millió EUR-t.
 - e) a kezességvállalást esedékesség válását előidéző hitelintézetre vonatkozóan egyedi szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet kell benyújtani a kezességvállalás aktiválását követő két hónapon belül;
 - f) A kezességvállalás és a likviditási támogatás kedvezményezettjének tartózkodnia kell az állami támogatás igénybevételeinek reklámozásától és minden olyan agresszív kereskedelmi stratégia folytatásától, amire a tagállam támogatása nélkül nem került volna sor.
60. A kezességvállalás és a likviditási támogatási programok esetében az alábbi feltételeknek kell eleget tenni:
- a) a programot olyan bankokra kell korlátozni, amelyek nem szenvednek tőkehiányban, amit a felügyeleti hatóság a 28. pontban leírtak szerint igazol;
 - b) a három évnél hosszabb futamidejű kezességvállalást az egyes bankok esetében vállalt teljes kezességvállalási összeg egyharmadára kell korlátozni;
 - c) a tagállamoknak háromhavonta jelentést kell tenniük az alábbiakról: i. a program működéséről; ii. a garantált kötvénykibocsátásokról és iii. a ténylegesen felszámolt díjakról;
 - d) a tagállamok jelentéseinek aktualizált információkat kell tartalmazniuk a program működéséről, valamint a hasonló, nem garantált hitelpapír-kibocsátások költségeire vonatkozóan (jelleg, mennyiség, minősítés, árfolyam).
61. Kivételes esetben jóvá lehet hagyni az Európai Beruházási Bank bankok felé fennálló kitétségeinek fedezésére is azzal a céllal, hogy helyreállítsák a reálgazdaságnak történő hitelezést az Unió átlagához képest kifejezetten nehéz kölcsönzési feltételekkel sújtott országokban. Az ilyen intézkedések értékelésekor a Bizottság mindenekelőtt azt vizsgálja, hogy az adott intézkedések nem biztosítanak-e jogosulatlan előnyt, amely például elősegítené a szóban forgó bank más üzleti tevékenységének fejlesztését. Az ilyen kezességvállalás legfeljebb hét évig tartó időszakot fedezhet. Amennyiben a Bizottság ilyen kezességvállalást hagy jóvá, a banknak nem kell szerkezetátalakítási tervet benyújtania.
- 5. KÖZPONTI BANKI LIKVIDITÁSNYÚJTÁS, VALAMINT A BETÉTBIZTOSÍTÁSI RENDSZEREKBŐL ÉS A BANKSZANÁLÁSI ALAPOKBÓL VÉGREHAJTOTT INTERVENCIÓ**
62. A központi bankok monetáris politikával kapcsolatos szokásos tevékenységei – mint a nyíltpiaci műveletek és a jegybanki rendelkezésre állás – nem tartoznak az állami támogatási szabályok hatálya alá. Hitelintézetnek nyújtott célzott támogatás (ismertebb nevén: rendkívüli likviditási támogatás) támogatásnak minősülhet, kivéve ha az alábbi kumulatív feltételek teljesülnek ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ Az ilyen esetekben az intézkedéseket a későbbiekben a szerkezetátalakítási terv részeként értékelik.

- a) a hitelintézet átmenetileg nem likvid, de fizetőképés a likviditási támogatás időpontjában, amelyre rendkívüli körülmények között kerül sor, és nem számít nagyobb támogatási csomag részének;
 - b) az eszközt teljes egészében biztosíték fedezi, amelyre annak minőségétől és piaci értékétől függő haircutot alkalmaznak;
 - c) a központi bank a kedvezményezettre büntetőkamatot vet ki;
 - d) az intézkedést a központi bank kezdeményezésére hajtják végre, és semmilyen állami viszontgaranciában nem részesül.
63. A betétbiztosítási rendszerekről szóló 94/19/EK irányelvben ⁽²¹⁾ előírt tagállami kötelezettségekkel összhangban a betétbiztosítási alapokból végrehajtott, a betétesek kifizetését szolgáló beavatkozások nem minősülnek állami támogatásnak ⁽²²⁾. Az ilyen vagy ehhez hasonló alapok hitelintézeti szerkezetátalakításra való felhasználása azonban állami támogatásnak minősülhet. A szóban forgó alapok esetleg a magánszektorból származnak, azonban támogatásnak minősülhetnek, mivel állami kontroll körébe kerülnek és az alapok alkalmazására vonatkozó döntés az államnak tudható be ⁽²³⁾. Az ilyen beavatkozások formájában történő állami támogatás összeegyeztethetőségét a Bizottság e közlemény alapján fogja vizsgálni.
64. A bankszanálási alapból történő beavatkozás formájában nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésére e közlemény alapján kerül sor.

6. KÜLÖNLEGES MEGFONTOLÁSOK A FELSZÁMOLÁSI TÁMOGATÁSSAL KAPCSOLATBAN

6.1. Általános elvek

65. A tagállamoknak ösztönözniük kell az életképtelen gazdasági szereplők piacról történő kilépését, ugyanakkor lehetővé kell tenniük, hogy a kilépési folyamat szervezetten, a pénzügyi stabilitás megóvásával menjen végbe. A nehéz helyzetben lévő hitelintézet szabályos felszámolását mindig mérlegelni kell akkor, ha nem állítható helyre az intézmény hosszú távú életképessége.
66. A Bizottság elismeri, hogy egy hitelintézet normál fizetéseképtelenségi eljárással történő felszámolása nem mindig megvalósítható – a hitelintézetek sajátosságai miatt és amiatt, hogy hiányoznak a hitelintézetek szanálását a pénzügyi stabilitás fenyegetése nélkül lehetővé tevő mechanizmusok. Ezért a csődhelyzetben lévő hitelintézet felszámolását segítő állami intézkedéseket összeegyeztethető támogatásnak lehet tekinteni, amennyiben a 44. pontban részletezett követelmény teljesül.
67. A szabályos felszámolás célja a nehéz helyzetben lévő hitelintézet tevékenységének korlátozott időtartamra történő felfüggesztése. Ez a cél azzal jár, hogy nem lehet új külső tevékenységet indítani. Ez azonban nem lehet akadálya annak, hogy a fennálló kötelezettségeket teljesítsék, amennyiben ezzel csökkennek a felszámolási költségek. A felszámolás során emellett a lehetőségekhez mérten törekedni kell arra, hogy az üzleti tevékenység vagy eszközök részeit versenyeljárás során értékesítsék. A szabályos felszámolási eljárással szembeni követelmény, hogy az eszközök bármilyen eladása hozzájáruljon a felszámolási költségekhez.
68. A tagállamok számos eszközt választhatnak a nehéz helyzetben lévő hitelintézetek felszámolására. Az ilyen felszámolás érdekében végrehajtott minden állami támogatásnak meg kell felelnie a 69–82. pontban meghatározottaknak.

6.2. A felszámolási támogatás engedélyezésének feltételei

69. A tagállamoknak tervet kell benyújtaniuk a hitelintézet szabályos felszámolására.
70. A hitelintézetek működési zavarait megoldani hivatott támogatási intézkedések belső piaccal történő összeegyeztethetőségének értékelésekor a Bizottság a szerkezetátalakítási közlemény 2., 3. és 4. szakaszában a szerkezetátalakítási támogatásra vonatkozóan ismertetett eljárást követi.

⁽²¹⁾ A Tanács és az Európai Parlament 94/19/EK irányelve a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 135., 1994.5.31., 5. o.).

⁽²²⁾ Lásd ennek analógiájára a T-351/02. sz. *Deutsche Bahn* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2006., II-1047. o.), valamint a C-460/07. sz. *Puffer* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2009., I-3251. o.) 70. pontját.

⁽²³⁾ Lásd a dán felszámolási programot (HL C 312., 2010.11.17., 5. o.).

71. A szabályos felszámolás sajátos természete a 72–78. pontban ismertetett megfontolásokat teszi szükségessé.

6.2.1. *A felszámolási költségek korlátozása*

72. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a támogatás lehetővé teszi a hitelintézet számára a hatékony és szabályos felszámolást, miközben a kitűzött cél érdekében a támogatás összegét a hitelintézet tevékenységének a felszámolás időtartamára történő fenntartásához szükséges minimumra korlátozza az ebben a közleményben szereplő teherviselési követelmények betartása mellett.

6.2.2. *A versenytorzulás korlátozása*

73. Az indokolatlan versenytorzulás elkerülése érdekében a felszámolási szakaszt a felszámolás szabályos lefolytatásához feltétlenül szükséges időtartamra kell korlátozni.

74. A kedvezményezett hitelintézet működésének folytatása idején nem versenyezhet aktívan a piacon, és nem folytathat új tevékenységet. Tevékenységének a meglévő ügyfeivel függőben lévő ügyek folytatására és lezárására kell korlátozódnia. Bármilyen, a meglévő ügyfelekkel kapcsolatos új tevékenységnek a meglévő szerződések feltételeinek megváltoztatására, illetve a meglévő kölcsönök átstrukturálására kell korlátozódnia, amennyiben az ilyen változások javítanak az adott eszköz nettó jelenértékén.

75. A felszámolandó hitelintézet árpolitikáját úgy kell kialakítani, hogy az az ügyfeleket vonzóbb alternatívák felkutatására ösztönözze.

76. Abban az esetben, ha banki engedélyre van szükség, például egy fekete bank vagy kizárólag egy adott hitelintézet szabályos felszámolása céljából létrehozott ideiglenes intézmény (hídbank) számára, az engedélynek szigorúan a felszámoláshoz szükséges tevékenységekre kell korlátozódnia. A banki engedélyt az illetékes felügyeleti hatóságnak a lehető leghamarabb vissza kell vonnia.

6.2.3. *Teherviselés*

77. A szabályos felszámolás összefüggésében figyelmet kell fordítani az erkölcsi kockázat minimalizálására, különösen azzal, hogy nem nyújtanak kiegészítő támogatást a részvényeseknek és az alárendelt hitelezőknek. A részvényesek és az alárendelt hitelezők követeléseit ezért nem lehet a folytatódó gazdasági tevékenységre átvinni.

78. A 3.1.2. és a 3.1.3. pont betartása értelemszerűen történik.

6.3. A hitelintézet eladása a szabályos felszámolási eljárás idején

79. A hitelintézet szabályos felszámolási eljárás alatt történő eladása állami támogatást jelenthet a vásárlónak, kivéve ha az eladást egy nyílt és feltételek nélküli versenyeljárás révén szervezik meg és az eszközöket a legmagasabb árat kínáló ajánlattevőnek adják el. Az ilyen versenyeljárás adott esetben lehetővé teszi, hogy az intézmény részeit különböző ajánlattevőknek adják el.

80. Annak meghatározásakor, hogy a hitelintézetet vagy a hitelintézet egy részét megvásárló részesült-e állami támogatásban, a Bizottság vizsgálja, hogy:

a) az eladási folyamat, nyílt, feltételek nélküli és diszkrimináció mentes-e;

b) az értékesítésre piaci feltételek szerint kerül-e sor;

c) a hitelintézet vagy a kormány (a választott szerkezettől függően) a lehető legmagasabban rögzíti-e az érintett eszközök és kötelezettségek eladási árát.

81. Amikor a Bizottság megállapítja, hogy a vásárló támogatásban részesült, a Bizottság a szóban forgó támogatás összeegyeztethetőségét külön fogja értékelni.

82. Amennyiben a támogatást az eladandó gazdasági tevékenységre nyújtották (és nem az adott tevékenység megvásárlójának), a támogatás összeegyeztethetősége külön vizsgálat tárgyát képezi majd e közlemény fényében. Amennyiben a felszámolási eljárás egy jelentős piaci részesedéssel bíró gazdasági tevékenység eladását tartalmazza, a Bizottság felméri a versenytorzulást korlátozó intézkedések iránti szükségletet, amelyet a szóban forgó gazdasági tevékenységnek nyújtott támogatás váltott ki, és megvizsgálja az intézmény eladás utáni életképességét. Az életképesség értékelésekor a Bizottság kellő figyelmet fog fordítani a vásárlónak a megszerzett üzlet méretéhez és erejéhez viszonyított méretére és erejére.

6.4. A szabályos felszámolási programok engedélyezésének feltételei

83. A stresszhelyzetben lévő hitelintézeteket segítő tagállami programokból támogatás biztosítható a stresszhelyzetben lévő hitelintézetek szabályos felszámolására a negatív hatások ágazatra és a gazdaság egészére történő áterjedésének egyidejű korlátozásával.
84. A Bizottság úgy véli, hogy a korlátozott méretű hitelintézeteknek⁽²⁴⁾ szánt felszámolási támogatási programokat jóvá lehet hagyni, amennyiben azokat úgy tervezték meg, hogy garantálják a 44. pontban leírt követelmények betartását, a részvényesek és az alárendelt hitelezők közreműködésével történő teherviselést, továbbá megszüntessék az erkölcsi kockázatot és eloszlassák a többi versenyaggályt.
85. Az ilyen programok összeegyeztethetőségének értékelésére a 3. pontban meghatározott feltételek fényében kerül sor. A program Bizottsághoz történő bejelentésekor a tagállamnak ezért részletes információkat kell szolgáltatnia az eljárásról és a kedvezményezett intézmények javára történő beavatkozás feltételeiről.
86. A versenytorzulás mértéke a kedvezményezett intézmény jellege és piaci helyzete függvényében változhat: az esetek egyedi értékelésére lehet szükség annak biztosítása érdekében, hogy a folyamat ne vezessen indokolatlan versenytorzuláshoz. Az összesen több mint 3 000 millió EUR értékű eszközzel rendelkező hitelintézetek javára jóváhagyott program szerinti támogatási intézkedéseket egyesével kell bejelenteni jóváhagyásra.

6.5. Nyomon követés

87. A tagállamoknak rendszeresen, legalább évente jelentést kell készíteniük a 6.4. szakasz szerinti program működéséről. Ezeknek a jelentéseknek tartalmazniuk kell a 6.4. szakasz értelmében felszámolás alatt álló hitelintézetekre vonatkozó információkat is.
88. A tagállamoknak minden egyes, felszámolás alatt lévő bank felszámolási eljárásának alakulásáról (legalább évente) rendszeres jelentést, a felszámolási eljárás végén pedig zárójelentést kell benyújtaniuk annak érdekében, hogy a Bizottság nyomon tudja követni a szabályos felszámolási eljárást és annak versenyre gyakorolt hatását. Bizonyos esetekben ellenőrző megbízottat vagy elidegenítésért felelős vagyonekezelőt nevezhetnek ki, illetve akár mind a kettőt is, hogy biztosítsák a támogatás engedélyezését lehetővé tevő feltételek és kötelezettségek teljesülését.

7. AZ ALKALMAZÁS KEZDETE ÉS IDŐTARTAMA

89. A Bizottság az ebben a közleményben meghatározott elveket 2013. augusztus 1-jétől fogja alkalmazni.
90. A Bizottsághoz a 2013. augusztus 1-jét megelőzően beérkezett bejelentéseket a bejelentés időpontjában hatályos követelmények alapján bírálja el.
91. A Bizottság ezen iránymutatás alapján fogja vizsgálni minden, az engedélye nélkül – tehát a Szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével – nyújtott támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségét, amennyiben a támogatást részben vagy teljesen az iránymutatásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően nyújtották.
92. Az összes többi esetben a Bizottság az állami támogatás nyújtásakor hatályban lévő, válsággal kapcsolatos közlemények alapján végez majd vizsgálatot.
93. A Bizottság indokolt esetben felül fogja vizsgálni ezt a közleményt, mindenekelőtt, hogy lépést tartson a piaci feltételekben vagy a szabályozási környezetben bekövetkezett változásokkal, amelyek hatással lehetnek a közleményben meghatározott szabályokra.
94. A bankokról szóló 2008. évi közleményt a Bizottság 2013. július 31-i hatállyal visszavonja.
95. Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5. mellékletének 47. pontját a Bizottság visszavonja.
96. A szerkezetátalakítási közlemény az alábbiak szerint módosul:

A 4. pontban az első mondat helyébe a következő szöveg lép: „Amennyiben egy pénzüintézet állami támogatásban részesül, a tagállamnak szerkezetátalakítási tervet kell benyújtania annak alátámasztására, hogy az egyes bankok hosszú távon állami támogatás nélkül is (ismét) életképesek lesznek.”

⁽²⁴⁾ Lásd például az N 407/10. sz. állami támogatást (dán bankfelszámolási program) (HL C 312., 2010.11.17., 7. o.).

A 4. pontra vonatkozó 4. lábjegyzetet törölni kell.

A 7. pontban a harmadik francia bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép: „A Bizottság – a pénzügyi szektor általános helyzetét szem előtt tartva – a tagállamok és a kedvezményezett bankok közötti megfelelő teherviselés alapelvét alkalmazza.”

A Bizottság visszavonja a 8. pontot.

A 21. pontra vonatkozó 1. lábjegyzetben az első mondat helyébe a következő szöveg lép: „Lásd a bankokról szóló 2013. évi közlemény 6. szakaszát.”

A 25. pont helyébe a következő szöveg lép: „A megfelelő mértékű teherviseléstől való bármely előzetes eltérést, amelyet a pénzügyi stabilitás követelménye miatt a szerkezetátalakítási terv jóváhagyása előtt kivételesen engedélyeztek, kompenzálni kell a szerkezetátalakítás későbbi szakaszában, például visszakövetelési rendelkezés formájában és/vagy nagyobb mértékű szerkezetátalakítás révén, ideértve a versenytorzulást korlátozó kiegészítő intézkedéseket.”
